

NAŠ DOM ZDRAVJA

INTERNI ČASOPIS

Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor

ISSN 1855-2048

Avgust, september, oktober 2009, številka 50

NOČNA DEŽURNA AMBULANTA ZA OTROKE IN MLADOSTNIKE DO 19 LET

Foto: V. Rečnik-Šiško

Od 1. oktobra 2009 deluje v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor tudi nočna dežurna ambulanta za otroke in mladino do 19 let.

Na sliki: Marjana Stanko Flakus, dr.med.spec. med obravnavo pacientke v nočni dežurni ambulanti.

(več na str. 3)

PIŠE:

direktor zavoda

asist. mag.

Jernej Završnik,

dr. med. spec.

Spoštovane sodelavke, spoštovani sodelavci!

Dobre tri mesece pred koncem leta je bilo že znano, da bomo zdravstveni domovi zaključili letošnje poslovno leto v povprečju s 3 odstotke veliko izgubo, predvsem na račun znižanja prihodkov po določilih aneksa št. 1 k Splošnemu dogovoru za leto 2009. Ob že znanem 2,5 odstotnem znižanju cen zdravstvenih storitev, kar smo morali sprejeti s Splošnim dogovorom za letos, nam je aneks št. 1 s prvim majem pobral še dodatno skoraj 4 odstotke prihodkov (z nižanje kalkulativnih elementov v standardih za ambulantno delo!).

Izračun pokaže, da pomenita oba sicer recesijsko varčevalna ukrepa plačnika zdravstvenih storitev zdravstvenih domov kar za 4,5 odstotkov manj prihodkov. Ocena Združenja zdravstvenih zavodov Slovenije kaže, da se bodo morali zdravstveni domovi in njihovi ustanovitelji ob koncu leta soočiti z okrog 14 milijonov evrov izgube, ki je ne bo mogoče pokriti s presežki iz preteklih let. V žep bodo morali seči ustanovitelji - lastniki. Nekatere zdravstvene domove pa medtem že pestijo likvidnostne težave.

Na poslovanje zdravstvenih zavodov v tem letu pa bodo ob obeh varčevalnih ukrepih vplivali še nekateri dejavniki. Oktobra lani in marca letos je bil, skladno s pravilnikom o napredovanjih, izveden postopek napredovanja zaposlenih, kar pomeni tudi več kot dva odstotka denarja, namenjenega plačam v zdravstvenih zavodih. Če k temu dodamo še povečanje materialnih stroškov ter dejstvo, da nam je aneks št. 1 znižal priznana sredstva za amortizacijo kar za 20 odstotkov, je mozaik težavnosti našega poslovanja ob zelo napetem loku med prihodki in izdatki sestavljen.

VSEBINA:

Kako poslujemo	2
Kadrovske spremembe	2
Od 1. oktobra nočna dežurna ambulanta za otroke in mladostnike do 19 let	3
Z znanjem proti odvisnosti od nedovoljenih drog	3
Svetovni teden dojenja 6. mednarodni simpozij o dojenju in laktaciji v Laškem	4
Mednarodni seminar Akutna stanja	5
Tudi na Hrvaškem problem organiziranja zdravstvenega sistema	6
»Skok iz tretjega na drugo« 3. Strokovno izobraževalno tekmovanje ekip NMP	6-7
»Pozdravite sve, koji su nam pružili nezaboravne trenutke u Sloveniji.«	7
V našem zrcalu: predstojnik OE NMP prim. prof. dr. Štefek Grmec, dr.med.spec.	8-11
Preventivne učne delavnice v VDC POLŽ	11
Razglasitev allumnija—nagovor gospe Silve Vuga	12-13
Hvala Vam za strokovnost, vestnost in prijateljstvo!	13
5. Svetovni kongres internacionalnega združenja fizikalne in rehabilitacijske medicine	14
Žarki hvaležnosti	15
Test hoje v mestnem parku	16

Kako poslujemo:**Januar - avgust 2009**

V prvih osmih mesecih leta 2009 smo v zavodu poslovali pozitivno, s presežkom prihodkov nad odhodki v višini 224.888,09 EUR. V letu 2009 je ZZZS že v izhodiščih financiranja znižal z veljavnostjo od 1.4.2009 dalje cene zdravstvenih storitev za 2,5 %. Vlada je v mesecu februarju 2009 s sindikati podpisala »dogovor o ukrepih na področju plač v javnem sektorju zaradi spremenjenih makroekonomskih razmer za obdobje 2009–2010«, s katerim je tudi zaposlenim v zdravstvu omejila pravice, dosežene z uveljavitvijo Zakona o sistemu plač v javnem sektorju (1.8.2008) ter pravice iz kolektivnih pogodb dejavnosti: redna delovna uspešnost se v letu 2009 izplača le za 4 mesece (v mesecu oktobru so Vlada Republike Slovenije in reprezentativni sindikati javnega sektorja dodatno omejili izplačilo redne delovne uspešnosti za obdobje od decembra 2009 do novembra 2011); višina regresa za letni dopust ostaja enaka kot v letu 2008; splošna uskladitev plač se v letu 2009 ne izvede. Tem omejitvam je bil prilagojen finančni načrt leta 2009 (potrjen na svetu zavoda v mesecu marcu 2009) in finančna politika zavoda. Aneks št. 1 k splošnemu dogovoru za leto 2009 je dodatno znižal prihodke zdravstvenih zavodov in pri tem posega v obdobje od 1.4. in 1.5.2009 dalje, torej za nazaj (poračuni so bili opravljeni septembra 2009).

	januar - avgust 2009	januar - avgust 2008	FN januar - avgust 2009
prihodki	22.863.995,36	20.574.840,86	20.574.840,86
odhodki	22.639.107,27	20.273.325,77	22.919.333,35
rezultat poslovanja	224.888,09	301.515,09	0,00

Andrejka Žula, svetovalka direktorja za računovodske zadeve

Kadrovske spremembe:**Stanje kadra na dan 30.9.2009:**

Skupno število vseh zaposlenih v zavodu je bilo **877**.

Za nedoločen čas je bilo zaposlenih **806** sodelavcev.

Od tega je bilo v:

OE	Število zaposlenih
SZV	190
NMP	70
MDPŠ	50
ZV	173
VŽ	23
VOM	82
PV	73
UPRAVA	145

Za določen čas je bilo zaposlenih **71** ljudi.
Od tega je bilo v:

OE	Število
SZV	23
NMP	14
MDPŠ	5
ZV	5
VŽ	3
VOM	11
PV	0
UPRAVA	10

**od tega 17 specialistov in 19 pripravnikov*

Skupno število vseh zaposlenih v našem zavodu se je v 3 mesecih zmanjšalo za 3 sodelavce.

Služba za pravne in kadrovske zadeve

Od 1. oktobra nočna dežurna ambulanta za otroke in mladostnike do 19 let

S 1. oktobrom smo v pritličju Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, Vošnjakova ulica 2, odprli nočno dežurno ambulanto, ki je namenjena nujni zdravniški pomoči otrokom in mladostnikom starim do 19 let. V tej ambulanti zdravnik specialist dela vsak dan od 20. do 23. ure.

V našem zavodu se želimo izogniti nepotrebnemu čakanju pacientov zaradi nenujnih pregledov, zato smo se odločili, da bomo dosledno upoštevali Pravila Obveznega zdravstvenega zavarovanja. Le ta določajo, kaj vključuje nujno zdravljenje in kaj spada med neodložljive zdravstvene storitve. Govorijo pa tudi o plačilu storitev, katere so opravljene na zahtevo zavarovane osebe ter pri tem ne gre za nujne zdravstvene storitve. Da bi preprečili dvome, kdaj obiskati dežurno ambulanto ter kaj spada pod nujno zdravljenje in katere so neodložljive zdravstvene storitve, smo vsa dodatna pojasnila, vključno z osveženimi urniki dežurnih in tudi ostalih ambulant, umestili na spletno stran ZD Maribor (<http://www.zd-mb.si/>). Hkrati so enake vsebine na voljo tudi v čakalnicah našega zdravstvenega doma.

Vesna Rečnik-Šiško

Direktor Zdravstvenega doma dr. A. Drolca Maribor **asist. mag. Jernej Završnik, dr. med., spec.** o namenu in pomenu nočne dežurne ambulante za otroke in mladostnike: »Raziskava o obremenjenosti urgentne službe, ki je bila narejena v Ambulanti za nujno medicinsko pomoč v Mariboru, je pokazala, da je ta ambulanta preobremenjena. Vzrok za to je tudi v tem, da jo dnevno obišče večje število otrok in mladine, zato smo se odločili, da uvedemo nočno dežurno ambulanto, namenjeno samo nujni medicinski pomoči otrokom in mladini do 19 let. V raziskavi smo tudi ugotovili, da prihajajo številni pacienti v Ambulanto za nujno medicinsko pomoč tudi takrat, ko ne potrebujejo nujne medicinske pomoči, ampak imajo težave, zaradi katerih bi lahko obiskali svojega osebnega zdravnika v rednem delovnem času ambulant. Starše zato vljudno prosimo, da z otrokom obiščejo dežurno ambulanto res samo tedaj, ko presodijo, da otrok potrebuje nujno zdravstveno pomoč.«

Z znanjem proti odvisnosti od nedovoljenih drog

Podžupan Rok Peče pozdravlja udeležence strokovnega posveta. Za mizo sedita Liljana Zorko, višja svetovalka MOM in prim. Andrej Pišec, vodja CPZOPD v ZD Maribor.

Mestna občina Maribor je 8. oktobra organizirala v multimedijki predavalnici Zdravstvenega doma dr. A. Drolca Maribor IX. Strokovni posvet-okroglo mizo z naslovom Z znanjem proti odvisnostim od nedovoljenih drog. Navzoče je pozdravil podžupan Mestne občine Maribor (MOM) Rok Peče. Kriminalistični inšpektor specialist Stanislav Ivanuša iz Policijske uprave Maribor je predstavil Varnostni svet Mestne občine Maribor.

V drugem sklopu je primarij Andrej Pišec, dr.med.spec. psihiater s sodelavci poročal o 15. letnem delovanju Mariborskega Centra za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CPZOPD), ki deluje v sklopu ZD Maribor.

V tretjem sklopu sta Zvonko Baklan, dr.med.spec. infektolog in Andreja Tekavc Golob, dr.med.spec. ginek. porod. predstavila medicinsko obravnavo odvisnikov v Univerzitetnem kliničnem centru Maribor.

O medicinski oziroma zdravstveni obravnavi odvisnikov v ZD Maribor pa sta spregovorili Branka Kvas Kučič, dr.med.spec. šolske medicine in Milenka Drozg Borko, dr.med.spec. medicine dela, prometa in športa.

Vesna Rečnik-Šiško

Kriminalistični inšpektor specialist Stanislav Ivanuša iz Policijske uprave Maribor je udeležencem spregovoril tudi o prizadevanjih policije za zmanjšanje kaznivih dejanj s področja proizvodnje, preprodaje in uporabe nedovoljenih drog.

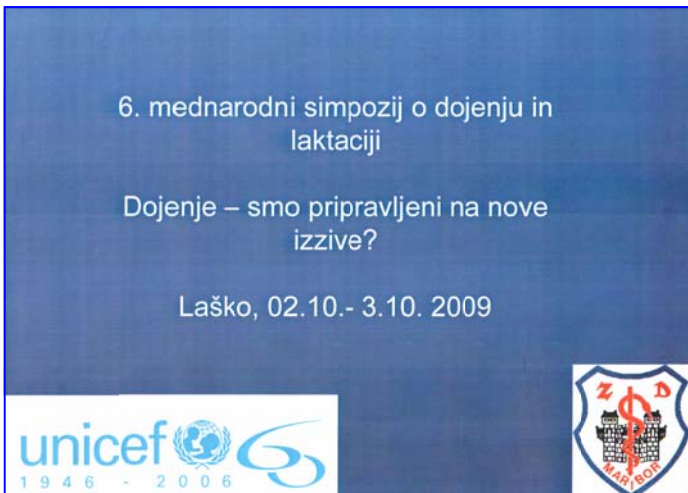

Posveta so se udeležili številni strokovnjaki s področja zdravljenja odvisnosti. Na sliki: mag. France Prosnik, klinični psiholog iz Svetovalnega centra Maribor.

Svetovni teden dojenja

6. mednarodni simpozij o dojenju in laktaciji v Laškem

Nikjer po svetu nismo zaščiteni pred izrednimi dogodki, kot so vojne, potresi, poplave, politične in ekonomske krize, epidemije in pandemije gripe. V takih primerih je zelo pomembno pravilno in hitro ukrepanje vladnih organizacij, zdravstvenih delavcev, medijev in tudi mater z malimi otroci. Dojenje je »ščit«, ki varuje otroke med kriznimi dogodki, kajti materino mleko je neomejeno in zagotovljen vir hrane, dostopen v vsakem trenutku, aktivno ščiti pred boleznimi, med dojenjem se otrok greje pri materi, čuti bližino in varnost.

V tednu dojenja je potekal v Laškem tradicionalni mednarodni simpozij o dojenju in laktaciji, letos že šesti po vrsti. Cilj simpozija je bila aktivna izmenjava izkušenj o dojenju in materinem mleku med

Svetovni teden dojenja je velika skupna akcija vseh organizacij, ki podpirajo dojenje. Vsako leto ga zaznamujejo v več kot 120 državah po svetu. Poteka pod okriljem Svetovne zveze za dojenje in s podporo Svetovne zdravstvene organizacije. Uradno poteka teden dojenja od 1. do 7. Avgusta, v nekaterih državah, tudi v Sloveniji, pa v prvem tednu oktobra. Moto letošnjega tedna dojenja je **Dojenje v posebnih pogojih**. Nanaša se na številne aktualne krizne dogodke po vsem svetu. V kriznih in izrednih situacijah so novorojenčki, dojenčki in mali otroci še posebno občutljivi, tako glede bolezni, kot slabih možnosti prehranjevanja, lahko so celo življenjsko ogroženi. V takih razmerah je dojenje še kako pomembno, saj rešuje življenja.

strokovnjaki različnih profilov, kot so: pediatri, porodničarji, družinski zdravniki, zobozdravniki, patronažne medicinske sestre, sodelavci v zdravstveni negi, zdravstveno osebje porodnišnic, pediatričnih oddelkov in ambulant. Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor se je predstavil z dvema prispevkoma: **Podpora patronažne medicinske sestre materam pri dojenju v oddaljenih zaselkih in materam v stiski ter Spremljanje dojenja z informacijsko podporo v ZDM**. V prvem prispevku je bila predstavljena specifičnost obravnave in vloga patronažne medicinske sestre pri spodbujanju in vzdrževanju dojenja glede na oddaljenost in dostopnost kraja ter posebna skrb materam, ki se po rojstvu otroka znajdejo v stiski. V drugem prispevku je bilo predstavljeno spremljanje otrokove prehrane od 1. do 18. meseca otrokove starosti v ZDM z direktnim informacijskim sistemom. Prispevek je imel pomembno vlogo, saj je Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor prvi izven bolnišnični zavod v Sloveniji, ki ima UNICEF-ov naziv Dojenju prijazna zdravstvena ustanova in prvi izven bolnišnični zavod v Sloveniji, ki evidentira in spremlja dojenje in otrokovo prehrano nasploh, z računalniško podprtim sistemom, od 1. do 18. meseca starosti.

Organizatorji simpozija so izdali tudi zbornik predavanj z naslovom: **DOJENJE – SMO PRIPRAVLJENI NA NOVE IZZIVE?** Zborniki so na vpogled pri glavni medicinski sestri zavoda, v OE PV, v OE VOM in v OE VŽ. **Milena Frankič, glavna medicinska sestra zavoda**

Na sliki udeleženske mednarodnega simpozija o dojenju in laktaciji iz Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor (od leve proti desni):

Slavojka Šrok, Romana Likar, Milena Frankič, Barbara Čuk in Danica Sirk.

4. Mednarodni seminar Akutna stanja

Zadnji dan srečanja so potekale tudi specialne praktične vaje za tiste udeležence, ki so želeli spoznati moderni pristop pri obravnavi urgentnega bolnika. Vaje so vodili priznani domači in tuji strokovnjaki različnih področij.

Mednarodni seminar »Akutna stanja: znamenja, simptomi, sindromi, diferencialna diagnoza in ukrepanje« je potekal od 15. do 17. oktobra v Kongresnem centru Habakuk v Mariboru.

Glavni organizator seminarja je bil Center za nujno medicinsko pomoč in reševalne prevoze, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma dr. A. Drolca Maribor v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje, Fakulteto za zdravstvene vede v Mariboru in Katedro za medicinsko prvo pomoč Medicinske fakultete Univerze v Mariboru.

Seminar je bil namenjen zdravnikom družinske medicine, urgentne medicine, specializantom internističnih, kirurških in drugih strok ter medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom v NMP, intenzivnih enotah in družinski medicini. Namen seminarja je bil seznaniti udeležence z novostmi pri obravnavi akutnih stanj in jih s praktičnimi vajami usposobiti za ustrezno ukrepanje. Po uvodnem svečanem programu, ki ga je odlično pripravil Uroš Zafošnik, dipl. zn., ki dela v CNMP Maribor, sta navzoče pozdravila državni sekretar Ministrstva za zdravje dr. Ivan Eržen, dr.med.spec. in strokovni direktor Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor prim. Danilo Maurič, dr.med.spec.

Strokovni del seminarja je otvoril predstojnik organizacijske enote Nujna medicinska pomoč ZD Maribor in priznani strokovnjak iz urgentne medicine prim. prof. dr. Štefek Grmec, dr.med.spec.

Udeleženci srečanja, na katerem je sodelovalo veliko domačih in tujih strokovnjakov iz področja akutnih stanj, so prejeli tudi zbornik predavanj in algoritmov ukrepanja. Urednik zbornika je prim. prof. dr. Štefek Grmec, dr.med.spec. Tehnični urednik Dejan Kupnik, dr.med.spec., pa je s svojo kreativnostjo in oblikovnim delom dodal zborniku nove dimenzije.

Ker je organizacija srečanja na tem nivoju ogromen logistični zalogaj, se želim na tem mestu zahvaliti celotni ekipi našega Centra za NMP za resnično požrtvovalno delo in tudi vsem sodelavcem v zavodu, ki so nam pomagali izpeljati ta projekt.

Darko Čander, glavni zdravstvenik OE NMP

Na sliki od leve proti desni:

glavna medicinska sestra ZD Maribor Milena Frankič, strokovni direktor ZD Maribor prim. Danilo Maurič, podsekretarka Ministrstva za zdravje mag. Mimi Zajc, državni sekretar Ministrstva za zdravje dr. Ivan Eržen, predstojnik OE NMP, prim. prof. dr. Štefek Grmec.

Profesorja in dobra prijatelja:

prof. Raúl J. Gazmuri in prim. prof. dr. Štefek Grmec.

Svečani del (po zamisli Uroša Zafošnika) sta povezovala Uroš Zafošnik in Maja Majhenič.

Foto: V. Rečnik-Šiško

Tudi na Hrvaškem problem organiziranja zdravstvenega sistema

Na sliki od leve proti desni:

predstojnik OE ZV Gorazd Sajko, dr.dent.med., strokovni direktor ZD Maribor prim. Danilo Maurič, dr.med.spec., prodekanica Medicinske fakultete za študij stomatologije v Reki prof.dr.sc. Renata Gržič, dr.stom.spec., predstavnik Zlatarne Celje Andrej Cimerman, univ.dipl.ekon., zasebna zobozdravnica v Reki Laura Glavaš, dr.stom., predstavnik Farmadenta Jernej Kuhar, dipl.ekon., zobozdravnica v Domu zdravlja Reka doc.dr.sc. Marica Šimunović Šoškić, dr.stom.spec., vodja specialistične zobozdravstvene službe za otroke in mladino ter predstojnica preventivne dejavnosti v ZDM Darinka Borovšak Bela, dr.dent.med., spec., višji asistent na katedri za klinično pedodontijo MF Rijeka doc.dr.sci. Danko Bakarčić, dr.stom., spec.

V začetku meseca septembra 2009 smo organizirali strokovno ekskurzijo na Hrvaško v Reko, kamor nas je povabila prof.dr.sc. Renata Gržič, dr.stom. spec., prodekanica MF za študij stomatologije. Namen obiska je bilo srečanje s kolegi stomatologi in izmenjava mnenj o delovanju njihovega in našega zdravstvenega sistema s poudarkom na stomatologiji. Strokovno srečanje je potekalo na Medicinski fakulteti v Reki, ki so se ga udeležili profesorji Medicinske fakultete v Reki, zasebna zobozdravnica in zobozdravnica specialistka iz Doma zdravlja v Reki ter predstavniki Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor, Zlatarne Celje in Farmadenta iz Maribora.

Ob prijetnem pogovoru z izmenjavo izkušenj o delovanju zdravstvenega sistema smo ugotovili, da zdravstveni sistem v sosednji Hrvaški kot v Sloveniji v organizacijskem smislu pestijo podobne težave. Kolegi iz Hrvaške so omenili razpad mladinskega zobozdravstva in njegove preventivne dejavnosti, v katerega vodi tudi zobozdravstvena politika v naši državi. Večina zobozdravstvene dejavnosti v Hrvaški opravljajo zasebni zobozdravniki bodisi v prostorih zdravstvenih domov bodisi v zasebnih prostorih.

Gostitelji so nas popeljali na ogled njihovih ordinacij, ki so zelo moderno opremljene. Razšli smo se zadovoljni in v prijateljskem razpoloženju z obljubo o medsebojnem strokovnem sodelovanju v prihodnje.

Gorazd Sajko, dr.dent.med.

»Skok iz tretjega na drugo«

3. STROKOVNO IZOBRAŽEVALNO TEKMOVANJE EKIP NMP "ROGLA 2009"

Se še spomnite lanskega članka ali vsaj slike, kjer smo ponosno kazali pokal za tretje mesto, in bili ob tem izredno ponosni. Po dvanajstih mesecih smo se znova imeli priložnost dokazati, kajti tudi letos je med 25. in 27. septembrom, že tretjič zapored, na območju Rogle potekalo tekmovanje ekip nujne medicinske pomoči. Organizirali so ga ZD Slovenske Konjice, slovensko Združenje za urgentno medicino in ZZBNS - sekcija reševalcev v zdravstvu.

Člani ekipe Prehospitane enote Maribor čakajo na prvi start. Na sliki od leve proti desni: Bojan Lešnik, dipl. zn., Barbara Kit, dr. med., in Mitja Kelbič, zdrav. teh.

Tekmovanje, ki je postalo že tradicionalno, je namenjeno reševalnim ekipam, ki jih sestavljajo trije člani; zdravnik in dva reševalca. Letos smo Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor in PHE Maribor zastopali: Barbara Kit, dr. med, Mitja Kelbič, zdrav. teh. in Bojan Lešnik, dipl. zn. Na tekmovanju je sodelovalo 14 ekip, med njimi tudi Hrvati in Srbi. Naša pričakovanja letos so bila še večja. Vsi smo na tiho upali o še višji stopnički, o še boljšem rezultatu.

Tekmovanje je zajemalo 8 tematsko povsem različnih scenarijev, ki so potekali v različnih okoljih, na koncu pa nas je čakal še pisni test. Tako smo letos posredovali: v nezgodi pri delu v gozdu, kjer sta bila poškodovana dva gozdarja; pri reševanju utopljenke iz potoka, katera je pred tem zaužila tablete v samomorilne namene; pri padcu delavca iz višine, ki je utrpel hude telesne poškodbe, zraven tega pa je bil na težko dostopnem terenu; pri reševanju treh ponesrečenec v prometni nezgodi; pri otroku, ki je med sprehodom po gozdu dobil astmatični napad in je zaradi tega doživel srčni zastoj, njegovo mamo pa je napadel roj čebel in je dobila anafilaktično reakcijo; ponoči se je zgodila množična nesreča, ker je strmoglavilo letalo; posredovali smo tudi pri starejšemu moškemu, ki se ves dan ni odzival na klice svojcev in smo morali vdreti v stanovanje in pri odraslemu moškemu, ki je prišel iz zabave, šel spat, zjutraj pa se več ni odzival.

Vse te, zelo dramatične, zahtevne, zanimive in popolnoma realne scenarije smo več kot uspešno opravili in dosegli odlično 2. mesto, za prvo uvrščeno ekipo iz PHE UKC Ljubljana in pred tretje uvrščeno ekipo in UHMP iz Splita.

Če si človek nečesa močno želi, obstajajo velike možnosti, da to tudi doseže. Zelo smo se trudili za boljši dosežek od lanskega in to je od nas zahtevalo veliko priprav, učenja, požrtvovalnosti. Tekmovanja smo se lotili tudi kot priložnost za izobraževanje, kar nas je naredilo še bolj pripravljene in še bolj zrele za vsak delovni dan, kjer smo vedno znova opomnjeni, kako tanka je nit življenja in kako zahtevno in odgovorno je delo vseh reševalnih ekip. Pohvala gre organizatorjem, saj so pripravili tekmovanje na zares visokem nivoju. Zahvalili bi se tudi vodstvu naše OE, ki nam je to odgovorno nalogo zaupalo.

Bojan Lešnik

Posredovanje v množični nesreči.

»Pozdravite sve, koji su nam pruzili nezaboravne trenutke u Sloveniji.«

Predsednik »Udruženja Domova zdravilja Črne Gore« Zoran Špadijer, dipl. pravnik, je Zdravstvenemu domu dr. A. Drolca Maribor podaril umetniško sliko.

Od leve proti desni: Zoran Špadijer, glavna medicinska sestra Milena Frankič, glavni direktor zavoda asist. mag. Jernej Završnik, dr.med.spec. in strokovni direktor prim. Danilo Maurič, dr.med.spec.

V dneh od 22.9. do 25.9.2009 je Maribor obiskala delegacija Združenja zdravstvenih domov Črne gore. Člani delegacije so bili direktorji nekaterih zdravstvenih dom Črne gore, ki se povezujejo v »Udruženju Domova zdravilja Črne Gore« s sedežem v Podgorici in sicer: direktor JZU Dom zdravilja Budva Zoran Špadijer, dipl.prav. (tudi predsednik združenja); direktor JZU Dom zdravilja Andrijevića dr. Zvonko Vuković (podpredsednik združenja); direktor JZU Dom zdravilja Bijelo Polje dr. Svetozar Cerović; direktor JZU Dom zdravilja Mojkovac dr. Radovan Jovanović; direktor JZU Dom zdravilja Ulcinj dr. Gani Karamanaga; direktorica JZU Dom zdravilja Berane dr. Zuhra Hadrović; direktor JZU Dom zdravilja Plav dr. Safet Lješnjanić.

Cenjeni gostje so obiskali tudi Zdravstveni dom dr. A. Drolca Maribor, kjer jim je vodstvo zavoda izreklo dobrodošlico. V sproščenem vzdušju v sejni sobi našega zavoda smo jim predstavili organiziranost zavoda, naše strokovno delo in tudi financiranje zdravstva v Sloveniji. Predstojniki organizacijskih enot so goste povabili na ogled ambulant družinske medicine, medicine dela prometa in športa, varstva žensk, varstva otrok in mladine ter zobnih ambulant v Svetozarevski ulici. Za promocijo našega mesta je poskrbel poslovni partner zavoda, ki je gostom omogočil voden ogled Maribora.

Gostje so se ob slovesu zahvalili za gostoljubje. Dr. Zuhra Hadrović nam je, po vrnitvi v Črno goro, dejala: »Nadam se, da ćemo se opet sresti u Črnoj gori. Pozdravite sve, koji su nam pruzili nezaboravne trenutke v Sloveniji.«

Gorazd Sajko, dr.dent.med.

V NAŠEM ZRCALU

Predstojnik OE Nujne medicinske pomoči
prim. prof. dr. Štefek Grmec, dr.med.spec.

PO DIPLOMI NA ZAGREBŠKI MEDICINSKI FAKULTETI VAS JE KOT SPLOŠNEGA ZDRAVNIKA PRITEGNILA PSIHOTERAPIJA. JE USMERILA VAŠ KORAK IZ SPLOŠNE ORDINACIJE NA PODROČJE URGENTNE MEDICINE PRILOŽNOST ZA SPECIALIZACIJO ALI VAS JE PRITEGNILO MORDA KAJ DRUGEGA?

Specializacije iz urgentne medicine takrat še ni bilo. Urgenca me je že od nekdaj zanimala in že na psihiatriji sem se ukvarjal z intenzivnim zdravljenjem oziroma z zdravljenjem ljudi s katerimi se nihče več ni hotel ukvarjati. Imel sem srečo, da so me učili veliki psihoterapevti, kot je doktor Maletič, kateri je bil svetovni ekspert za psihoterapijo psihoz. Znanje, ki sem ga pridobil v teh treh letih, ko sem se ukvarjal s psihoterapijo, mi je zelo pomagalo, da sem boljše razumel paciente. Vendar je psihiatrija zame preveč institucionalizirana in mi v tej obliki ni bila pri srcu. Rad imam holistični pristop k človeku, celovitost in urgenca ima svojo zelo dobro stran, da se ukvarja s celovito medicino, a hkrati so to izbrana stanja tedaj, ko je bolnik akutno zbolel ali nujno zbolel. Zame je urgenca smetana medicine zbrana na enem mestu.

"ZADNJIH TRINAJST LET SE UKVARJAM Z URGENTNO MEDICINO," STE ZAPISALI V SVOJEM ŽIVLJENJEPISU. TODA ZA TEM KRATKIM SPOROČILOM JE TREBA NANIZATI CELO VRS TO STROKOVNIH DEJANJ, KI ODKRIVAJO ODLIČNOST VAŠEGA STROKOVNEGA, ORGANIZACIJSKEGA, PEDAGOŠKEGA IN ZNANSTVENO RAZISKOVALNEGA DELA. ODLIČNOST, KI JE PRITEGNILA POZORNOST DOMAČIH IN TUJIH STROKOVNIH KROGOV. OB TEM SE LAHKO VPRAŠAMO, KAKO ZMORETE?

To je dobro vprašanje zaradi tega, ker brez ljudi, ki v vseh teh projektih sodelujejo, ne bi šlo. Doma imam zelo dobro ženo, ki mi pomaga v vsem in pri vsem. Skupaj se ukvarjava z duhovnostjo, kar je zame pomemben vir notranje stabilnosti in urejenosti. V službi imam zelo dober tim ljudi, s katerimi lahko sodelujem. Naš glavni diplomirani zdravstvenik Darko Čander prevzema velik del formalnih, organizacijskih in drugih stvari ter mi tako »kupi čas« za neke druge stvari. Potem so tu vsi naši zdravniki, ki prispevajo svoj delež, tako da je to mogoče samo zaradi tega. Zelo pomembno je biti obkrožen z ljudmi, ki na podoben način delujejo in razmišljajo (poudarjam - ne enako, ampak na podoben način, a vseeno različno, ker to je neki vir razvoja) in če se z njimi še relativno dobro razumeš, potem stvari lahko gredo naprej. Imam srečo, da sem obkrožen s takšnimi ljudmi, ki so polni zagnanosti in volje do dela. Zaenkrat je pri vseh naših zdravnikih, ne bom govoril v imenu vseh, ampak na splošno, takšno vzdušje in dajejo vtis, da jih še vedno medicina vse njih zanima, da jih zanima raziskovanje, pedagoško delo. Za tim, s katerim delam, bi uporabil izraz s katerim

ŽIVLJENJEPIS

Docent dr. Štefek Grmec je bil rojen 1. 1962 na Ptujju.

Medicinsko fakulteto Univerze v Zagrebu je končal l. 1986. Po končani fakulteti je najprej delal v ambulanti splošne medicine ter se tri leta izpopolnjeval v sistemsko-družinski obliki psihoterapije. Zanjih 13 let se ukvarja z urgentno medicino.

Podiplomski (magistrski) študij iz intenzivne in urgentne medicine v Zagrebu je končal l. 1998; zagovor magistrerja je opravil l. 1999. Asistent Medicinske fakultete v Ljubljani je postal l. 2001. L. 2002 je doktoriral s področja urgentne medicine. L. 2003 je dobil status docenta na Visoki zdravstveni šoli Univerze v Mariboru (s področja urgentne medicine), l. 2005 pa na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani (s področja družinske medicine).

Od 1999. leta opravlja delo vodje Centra za nujno medicinsko pomoč Maribor. Od l. 2006 je tudi vodja Oddelka za znanstveno-raziskovalno delo v Zdravstvenem domu dr. Adolfa Drolca Maribor.

S področja urgentne medicine se je usposabljal tudi v tujini. Aktivno je sodeloval na številnih mednarodnih kongresih družinske, intenzivne in urgentne medicine.

Je član razširjenega strokovnega kolegija družinske medicine, predsednik skupine za izobraževanje na področju prehospitalne urgentne medicine in član skupine za prehospitalno urgenco pri Ministrstvu za zdravje. Prav tako je nacionalni koordinator za urejanje specializacije iz urgentne medicine.

Leta 2006 ga je glavni strokovni svet SZD imenoval za slovenskega predstavnika v UEMS-u v Bruslju Zdravniška zbornica Slovenije ga je imenovala za nadzornega zdravnika za področje družinske in urgentne medicine, Ministrstvo za zdravje pa ga je imenovalo za nadzornega zdravnika pri nadzoru izvajanja Projekta za nujno medicinsko pomoč Republike Slovenije. Zdravniška zbornica ga je povabila kot svojega predstavnika v skupino, ki sodeluje pri koordinaciji vzpostavitve urgentnih centrov v Sloveniji.

Je predavatelj Medicinske fakultete v Ljubljani in Mariboru, Fakultete za zdravstvene vede v Mariboru ter Visoke zdravstvene šole v Izoli. Sodeluje tudi kot občasni predavatelj na podiplomskem študiju intenzivne in urgentne medicine Univerze v Zagrebu.

V Sloveniji in Hrvaški organizira številne tečaje za profesionalce in laike s področja oživljanja, oskrbe poškodovancev in urgentne medicine. Je avtor številnih poljudnih prispevkov v časopisih, sodeluje pa tudi v radijskih in televizijskih oddajah o promociji zdravja.

Je predsednik organizacijskega in strokovnega odbora treh medna-

rodnih srečanj iz akutne in urgentne medicine in urednik Zbornika predavanj vseh teh srečanj. L. 2006 je kot soavtor in sourednik izdal učbenik Oskrba poškodovanca v predbolnišničnem okolju. Prav tako je sodeloval pri nastajanju slovenske izdaje knjige Na dokazih temelječe medicinske smernice (2006).

Je član Sveta za reanimacijo pri SZUM. Je predsednik Sekcije za nujno medicinsko pomoč pri Združenju zdravnikov družinske medicine. Deluje tudi kot mentor. Je recenzent v številnih tujih časopisih iz področja medicine. Vodi več raziskovalnih projektov s področja urgentne medicine. Leta 2008 je skupaj s sodelavci dobitnik prestižne nagrade za najboljšo raziskovanje na področju oživljanja ki jo dodeljuje American Heart Association.

Je avtor več kot 300 strokovnih in znanstvenih prispevkov pri nas in v tujini.

imenujeta tim moja kolega prof. Raúl J. Gazmuri in prof. Iyad M. Ayoub - UNIQUE - neponovljivo, nekaj posebnega. Z druge strani pa mora biti človek pri sebi urejen, malo discipliniran in imeti rad svoje delo, da takšne stvari uspe narediti.

VEMO IN BEREMO, DA DAN ZA DNEM HITITE REŠEVATI RANJENE IN BOLNE, DA POLEG TEGA PIŠETE STROKOVNE ČLANKE, OBJAVLJENE V UGLEDNIH STROKOVNIH REVIJAH V TUJINI, DA STE V VEČ DOMAČIH IN MEDNARODNIH STROKOVNIH TELESIH URGENTNE MEDICINE RADO VIDEN ČLAN, DA PREDAVATE ŠTUDENTOM MEDICINE IN ZDRAVSTVENE NEGE, VODITE RAZISKOVALNE PROJEKTE, DA ... IN KDAJ TOREJ POSKRIBITE ZASE, KDAJ SI UKRADETE DOVOLJ ČASA ZA POČITEK, RAZVEDRILU?

Vmes, med vsem drugim. Jaz imam svoj protokol. Hodim dvakrat do trikrat teč – imam svojo »špuro« - 15 km, hodim na nogomet in košarko. Veliko časa z ženo uporabiva tudi za duhovne aktivnosti. Ukvarjam se s slikanjem, s posebno vrsto ornamentike iz kovine, lesa ali kamna. To je kombinirana tehnika slikanja, risanja, ne vem kako bi to imenoval, s katero se izražam doma in jo uporabljam za dekoracijo stanovanja. To ustvarjanje in tudi tek sta zame pomožni tehniki za meditacijo in mi omogočata, da se sprostim. Več zdravnikov, tudi v naši službi, prakticira različne oblike takšnega sproščanja ali meditacije, ker je naše delo kar stresno. Mislim, da duhovnost nekako človeka homogenizira, da je to najboljši antistres program, ki obstaja.

MARIBORSKA URGENCA IZSTOPA PO USPEŠNOSTI IZ SVETOVNEGA POVPREČJA, KO SE PRIMERJAJO REZULTATI OŽIVLJANJA NA TERENU. PRAV LETOS MINEVA DESET LET 24 - URNE URGENTNE SLUŽBE S STALNIM ZDRAVNIKOM, SPECIALISTOM URGENTNE MEDICINE. NA KAJ VELJA SPOMNITI, KAKO JE BIL S PREHOSPITALNO URGENCO NA ZAČETKU TEGA OBDOBJA?

V začetku so bili v tej službi samo zdravstveni tehniki, ki so svoje delo opravljali zelo kvalitetno, ampak ni bilo zdravnika in to se je poznalo. Ob mojem prihodu na urgenco je bil zdravnik prisoten 8 ur. Zelo zanimivo je bilo pridobivanje zdravnikov. Potrebno je bilo

urgenco v glavah mladih zdravnikov aktualizirati kot življenjsko poslanstvo, če bi to lahko tako povedal, ker vsi niso imeli sploh predstave o delu na urgenci. Potrebno jim je bilo predstaviti, da je urgencia lahko znanstveni, raziskovalni in pedagoški izziv, da je lahko tudi kariera, če nekdo to želi, ampak v pozitivnem smislu kariera, ne v smislu karierizma. To je bil problem. Problem je bil pritegniti mlade zdravnike v to vejo medicine, ki je v bistvu še sploh ni bilo. Uspelo nam je, saj nas je bilo nekaj časa samo 4 do 5, da smo imeli le en tim, zdaj nas je 15 in vsi smo aktivni, ne samo da delamo tudi pišemo in raziskujemo.

Problem je bil tudi organizirati specializacijo iz urgentne medicine. To je bil eden osnovnih ciljev, načrtov, ker prej so tu delali zdravniki specialisti osnovne družinske medicine. Vesel sem, da nam je uspelo, saj že dve leti obstaja možnost specializacije tudi iz te veje medicine.

V ENEM IZMED VAŠIH PRISPEVKOV ZA VEČER STE ZAPISALI: ZDRAVNIK JE NAJBOLJ NEVAREN, ČE MISLI, DA VSE VE. KORISTEN JE, KO OHRANI SAMOKRITIČNOST, KO SPREJEMA DRUGO MOŽNOST IN TUDI BOLNIKU DOPUŠČA, DA IMA PRAV." KAJ JE MOGOČE NAREDIRI, KO PRI KOLEGU V TIMU ZAZNAŠ IN SE PREPRIČAŠ, DA NE PREMORA TAKŠNE SAMOKRITIČNOSTI, DA POSTAJA V TEM POGLEDU, KOT STE DEJALI, NEVAREN?

Je več načinov. Imam srečo, da sem iz Zbornice, od Ministrstva za zdravje imenovan za nadzornega zdravnika in včasih naletimo tudi na napake. Jaz sem prepričan, da bi se marsikaj dalo preprečiti, če bi se nekdo s temi ljudmi prej ukvarjal. Mi vsi pač opravljamo svoje delo in pri tem se zelo hitro lahko zgodi, da se kakšna zadeva ne vidi, ne mislim, da se spregleda, ampak se res ne vidi, ker je ni mogoče takoj videti in iz tega se lahko porodi tudi kakšna napaka, oziroma nezmožnost oskrbe. Če nekdo sistemsko ponavlja to, torej pogosto ne vidi nekaj, kar bi kot strokovnjak moral videti, potem se s takim človekom mora najprej pogovarjati njegov neposredni vod-

ALI STE VEDELI O PRIM. PROF. DR. ŠTEFEKU GRMECU

- * Članek, ki je objavljen na osnovi njegove magistrske naloge v *Critical Care*, je drugi najbolj iskan raziskovalni članek vseh časov v omenjeni reviji.
- * Članki, ki so nastali na osnovi njegove doktorske disertacije so bili s strani American Heart Association in European Resuscitation Council prepoznani kot obvezujoči pri oživljanju in novembra l. 2005 uvrščeni v nove smernice oživljanja (objavljeno v revijah Resuscitation in Circulation).
- * Leta 2008 je skupaj s sodelavci dobitnik prestižne nagrade za najboljšo raziskovanje na področju oživljanja, ki jo dodeljuje American Heart Association.
- * Med drugim je objavjal v *Intensive Medicine Care, Resuscitation, Acta Anaesthesiologica Scandinavica, Academic Emergency Medicine, Critical Care, Critical Care Medicine, Emergency Medicine Journal, European Journal of Emergency Medicine, Prehospital and Disaster Medicine.*

ja, ga opozoriti in poskuša ugotoviti kaj je vir, vzrok takšnega sistemskega napačnega pristopa. Potem se pripravi interno ali eksterno dodatno izobraževanje za kolega, da ta del, ki ni tako, ne bom rekel dober, morda ni tako dobro izobražen, educiran, da potem naredi to edukacijo in da bo bolj pozoren. Problem je, če gre za nekoga, ki je kljub temu trmast. V takšnem primeru se uporabijo ukrepi, ki jih pozna Zdravniška zbornica, ki jih pozna delovna organizacija, ker primarno je, da se zaščiti dobro delo, ker na ta način zaščitimo kolege in predvsem bolnika. Zdravnik mora ohraniti dozo poniznosti, ker če tega ne ohrani je to najhuje, kar se mu lahko zgodi. Vsi se moramo kontinuirano spreminjati, saj ne moremo vse ljudi na enak način zdraviti in na enak način ne moremo v vseh časih zdraviti. Zdaj je zdravljenje drugačno kot pred 10 leti in bolniki so drugačni kot pred 10 leti, torej očitno se moramo spreminjati. To se lahko prepreči s kontinuirano edukacijo ljudi ali pa s specifično edukacijo. Odvisno od potreb tega posameznika, ki morda ponavlja stvari, ki niso dobre.

Doc. dr. Štefek Grmec, dr.med. spec. je avtor slike na naslovnici zbornika predavanj in algoritmov ukrepanja, ki je izšel ob mednarodnem seminarju AKUTNA STANJA III., leta 2007. Naslov slike je »OSVOBAJANJE EPIGNOSE«.

TUDI LETOS STE BILI GLAVNI ORGANIZATOR ŽE 4. MARIBORSKEGA SREČANJA O AKUTNIH STANJIH. KAJ BI UVRSTILI V POVZETEK NAJPOMEMBNEJŠIH SPOROČIL TEGA STROKOVNEGA SREČANJA?

Prvo, najpomembnejše sporočilo tega srečanja je timsko delo, saj poskušamo z uveljavljenimi strokovnjaki za določena področja narediti algoritme. Algoritmi so navodila, razdelan proces in postopek pri posameznih boleznih ali dogodkih. S tem, da poskušamo vse udeležence spomniti, da algoritem ni kuhinjski recept, ampak le usmeritev.

Drugo je, da poskušamo udeležence srečanja spomniti, da tudi v urgentni medicini mora obstajati znanstveno raziskovalno delo in en blok srečanja vsako leto namenimo temu delu.

Tretje sporočilo so vaje, saj en cel dan posvetimo praktičnemu usposabljanju.

ZDRAVNIŠKA ZBORNICA VAS JE POVABILA KOT SVOJEGA PREDSTAVNIKA V SKUPINO STROKOVNJAKOV, KI SNUJEJO MREŽO URGENTNIH CENTROV. PRIČAKUJETE, DA JIH BOMO LE DOČAKALI, TUDI TISTEGA V MARIBORSKEM KLINIČNEM CENTRU? ČEMU TA URGENCA NI BILA DELEŽNA URGENTNE URESNIČITVE TEGA POMEMBNEGA NACIONALNEGA NAČRTA? JE BILO PREVEČ STROKOVNIH DILEM, ALI PA SO NUJNE NALOŽBE V URGENTNE CENTRE PREHITELI DRUGI, KO SE JE DELIL ZDRAVSTVENI EVRO?

Nikjer v Sloveniji to še ni realizirano. Del tega so krive res finance, ker recesija je vzela svoj davek, drugo so pa tu organizacijski in strokovni razlogi. Tega se je treba lotiti kompleksno s sodelovanjem vseh - predbolnišničnega in bolnišničnega dela, saj je urgentni center mišljen kot točka srečanja prebolnišnične in bolnišnične urgentne službe, ki se tukaj sinhronizirajo.

STE VODJA ODDDELKA ZA ZNANSTVENO RAZISKOVALNO DELO V NAŠEM ZAVODU. ISKRENE ČESTITKE ZA LETNO NAGRADO ZA NAJBOLJŠE RAZISKOVANJE NA PODROČJU OŽIVLJANJA, KI JO JE VAM IN VAŠIM SODELAVCEM PODELILO AMERIŠKEGA ZDRUŽENJA ZA SRCE. SLIŠALA SEM, DA SE PRIPRAVLJA ŠE ENA VEČJA RAZISKAVA. NAM ŽE MORDA LAHKO POVESTE KAJ VEČ O TEM?

Ja, ta študija, za katero smo dobili nagrado, bo sedaj še bolj sistemsko obdelana. Trenutno smo v dogovorih za nabavo zdravila, ki ga potrebujemo za to raziskavo. Prof. Raúl J. Gazmuri in prof. Iyad M. Ayoub, ki sta bila sedaj na obisku na Akutnih stanjih, sta jasno poudarila, da se svetovna javnost zelo zanima za izsledke te prve študije, zato jo je American Heart Association tudi nagradila in da želijo, da se študija nadaljuje in seveda jo bomo tudi nadaljevali. Povedal bi, da je Center za NMP Maribor zunanji sodelavec Resuscitation institute at Rosalind Franklin University of Medicine Chicago in mi lahko svoje ideje za študije na živalih realiziramo v njihovem raziskovalnem laboratoriju in jih potem prenašamo v klinično okolje. Sedaj v njihovem laboratoriju ravno končujemo študijo glede C vitamina, pa tudi glede Lidokaina. Imamo pa tudi še nekaj drugih idej, za katere upam, da jih bomo uspeli tudi realizirati. Tu je treba vsekakor poudariti, da je naš zavod Zdravstveni dom Maribor eden od redkih tovrstnih inštitucij, ki ima posluš za to. Ne samo, da nas podpira, ampak nas dejansko finančno podpira in nam omogoča, da vse to lahko delamo. Vodstvu zavoda gre priznanje za to usmeritev. Ponovno poudarjam, da je ena od redkih, mislim da celo edina tovrstnih inštitucij, da toliko vložijo v znanstveno raziskovalno delo. Tako da študija je, imamo tudi načrte (a mislim, da ni dobro govoriti preden se stvari ne realizirajo) in željo, da se še razširi, da še bolj sodelujemo. Ravno ta teden sem klical našega direktorja mag. Jerneja Završnika in sem mu prenesel idejo prof. Raúla J. Gazmurija, da bi se naslednje leto v Mariboru zbralo 15 največjih svetovnih strokovnjakov iz področja oživljanja. Upam, da bomo to uspeli realizirati. Prof. Gazmuri je Maribor predlagal zato, ker meni, da smo pri nas zelo dobri, tudi na podlagi naših dobrih rezultatov na področju oživljanja.

ISKRENA HVALA, DA STE NAM ODKRILI DEL SKRIVNOSTI VAŠEGA USPEHA, VAŠIH NAČRTOV IN VAŠIH ŽELJA. JE MORDA ŠE KAJ TAKEGA, KAR BI RADI SPOROČILI BRALCEM NAŠEGA DOMA ZDRAVJA?

Vse kar se tukaj dogaja ustvarjajo ljudje, ki so tukaj zaposleni - zdravniki, diplomirani zdravstveniki, medicinske sestre. Brez vseh teh ljudi našega Centra NMP ne bi bilo. Človek je lahko zagnan, ima idejo, ampak brez dobre ekipe to ne gre.

Center NMP so ljudje, ne dogodki, dogodki so posledica takšne klime.

Vesna Rečnik-Šiško

Profesorja Iyad M. Ayoub in Raúl J. Gazmuri sta bila cenjena gosta na 4. Mednarodnem strokovnem seminarju Akutna stanja, ki je potekal v Mariboru.

Preventivne učne delavnice v Varstveno delovnem centru (VDC) POLŽ

Zvezdana Vražič med prikazovanjem pravilne tehnike umivanja rok uporabnikom VDC POLŽ enota Ruše.

Oddelek za promocijo zdravja, ki deluje v Zdravstvenem domu dr. A. Drolca Maribor je v mesecu juliju in avgustu 2009 izvedel sklop preventivnih učnih delavnic v VDC POLŽ. Poslanstvo VDC POLŽ je omogočanje aktivnega življenja, delovnega udejstvovanja, razvijanja optimalne samostojnosti, samo odločanja, osebne odgovornosti in samozavesti odraslim osebam z motnjo v duševnem in telesnem razvoju ter razbremenjevanje njihovih matičnih družin. Predavanja, ki jih je v enoti Maribor in Ruše izvedla Zvezdana Vražič, so bila na teme: zdrava prehrana, telesna dejavnost in osebna higiena, s poudarkom na pravilni higieni rok pri preprečevanju okužbe z novo gripo. Učne delavnice smo na obeh lokacijah zaključili s tečajem nordijske hoje, tako za uporabnike in njihove družinske člane, kakor tudi za zaposlene.

Zvezdana Vražič, Koordinatorica oddelka za promocijo zdravja

»Vlakec« pri učenju tehnike nordijske hoje v VDC POLŽ Maribor.

Uporabniki VDC POLŽ Maribor vadijo pravilno umivanje rok.

RAZGLASITEV ALLUMNIJA - nagovor gospe Silve Vuga

Gospa Silva Vuga - dolgoletna direktorica organizacijske enote Patronažno varstvo

Fakulteta za zdravstvene vede (FZV) Univerze v Mariboru (UM) je uresničila svojo dolgotrajno željo in je 29. maja 2009 razglasila prvo srečanje udeležencev Allumnija. Asociacija naj bi povezovala udeležence, ki so se na tej instituciji izobraževali, njihove učitelje, prijatelje oziroma posameznike in institucije naklonjene FZV UM. Srečanja naj bi sicer bila bogata s strokovnimi informacijami, strokovnimi izpopolnjevanji in strokovnimi razpravami, a predvsem naj bi bila namenjena utrjevanju pripadnosti in medsebojnih vezi, saj naj bi postala oblika žlahtne tradicije. Vsi zbrani so bili prijetno presenečeni nad zanje novo obliko srečevanja, kar jih navdušuje. Vodstvo fakultete me je povabilo, da nagovorim zbrane na prvem srečanju Allumnija. Bili so tudi mnenja, da naj bi bil nagovor objavljen. Ocenila sem, da nagovor odraža pomembno povezanost z našim zdravstvenim domom, zato ga tudi v celoti predstavljam v glasilu Naš dom zdravja.

Silva Vuga

Spoštovani gospod dekan, spoštovani zbor,

Resnično obžalujem, da vas danes ne morem nagovoriti skupaj z mojim nekdanjim gospodom dekanom, to je zaslužni profesor doktor Viljem Brumec.

Namreč, kar bi vam lahko, za vas zanimivega povedala, je povezano z najinim skupnim, razmeroma kratkim, a silovito intenzivnim in napornim delovanjem. Bilo je delovanje temeljnega in zagonskega značaja, neposredno po ustanovitvi Višje zdravstvene šole in njene preobrazbe v Visoko zdravstveno šolo. Tedaj smo bili na samem golem začetku te poti in naši študenti so bili z vso pravico v svojem velikem pričakovanju. Tako kot so bili študenti visoko motivirani za izbrano pot, smo bili mi, učitelji in vsi sodelavci enako visoko motivirani za skupno delo. Osrečeval nas je vsak zidak, ki smo ga skupaj vgradili v rastočo institucijo.

Za ustvarjalni naboj in usklajeno prizadevanje je bilo, kar zadeva mene kot prve prodekanice, silno pomembno, od kod sem prišla. Prišla sem iz edine temeljne organizacije združenega dela za področje zdravstvene nege v takratni državi Jugoslaviji. Prišla sem iz TOZD Patronažno varstvo v Zdravstvenem domu dr. A. Drolca Maribor -tedaj največjemu zdravstvenemu domu. To pove, da so bili patronažni tereni izredno obsežni in zahtevni. V tej organizaciji patronažnega varstva smo v svojo sredino sprejeli tudi nastajajoči Kolaborativni center za primarno zdravstveno nego pri Svetovni zdravstveni organizaciji, ki ga je vodila gospa Majda Šlajmer Japelj, višja medicinska sestra in diplomirana sociologinja. Preko našega patronažnega varstva je vstopila v slovensko zdravstveno nego metoda procesa zdravstvene nege, katere nas je učila gospa Japelj. V času mojega načelovanja temu patronažnemu varstvu sem osvojila dragocena spoznanja o profesiji zdravstvene nege in izkušnje kot dolgoletna habilitirana predavateljica. Z njimi sem se vključila v prodekanstvo in med drugim tudi s trdnim prepričanjem, da je potrebno nadgrajevati znanje za potrebe ljudi po zdravstveni negi, za funkcioniranje v multidisciplinarnih timih in da bi lahko sledili razvoju profesije v svetu. Tesno sem sledila svojemu gospodu dekanu, ko je takrat (pred približno 15. leti) predložil program in sprožil postopek sprejemanja prvega programa fakultetnega izobraževanja za zdravstveno nego. Z vso potrebno podporo strokovne javnosti in senata UM je postopek potrjevanja in sprejemanja programa prispel do odločujoče republiške komisije. Ko je bil na

tej stopnji postopek zaustavljen (ker še nismo imeli v profesiji zdravstvene nege lastnih doktoric znanosti temveč samo gostujoče doktorice znanosti za področje zdravstvene nege iz priznanih tujih univerz), sem bila trdno prepričana, da so bile s to zavrnitvijo kratene temeljne človekove pravice študentom, izvajalcem in nosilcem zdravstvene nege. Bila sem prepričana, da bo prišel čas, ko ne bo moglo nič več preprečiti proste poti razvoju izobraževanja za zdravstveno nego.

Tako se je tudi zgodilo. Postalo je jasno, da je članom timov zdravstvene nege in sodelujočim za podporo tem timom potrebno dvigniti stopnje izobraženosti. Danes ste tukaj zbrani: kolegice in kolegi, nosilci diplom, h katerim vam za nazaj pristrčno čestitam, enako kolegicam in kolegom, magistricam in magistrim ter prvim doktoricam znanosti iz vrst v zdravstveni negi.

Žal, sovпада razcvet vašega izobraževanja s težjim časom, kot je bil pred 15. leti, ki sem jih navajala. Planetarna hobotnica finančno socialne in še kakšne druge krize (kakor jo sama poimenujem) izteguje svoje lovke tudi na področja našega zdravstva, šolstva in s tem zdravstvene nege. Stiske, dileme in zaskrbljenost vrtničijo vrtnici anahronizma, ki se kažejo na primer: v kvazi postulatih o smiselnosti prizadevanj na naših strokovnih področjih, če na kraju ni dobička; v podjedanju vere v cilje, če te na kraju čaka materialna krivičnost, brezposelnost in odvisnost: v zaskrbljujoči dehumanizaciji, ki se hoče kradoma prikraati na področja, ki nam morajo ostati etično sveta. Vprašaš se, na katere vzdržljive stebre nasloniti svojo optimistično in pozitivno naravnost? Kakšno sporočilo bi lahko namenili zdravstveni negi današnjega časa?

V profesiji zdravstvene nege, za katero smo odgovorni, je nenehna skrb za nadgradnjo znanja nujna, zato da bi razumeli njene zakonitosti, da bi iskali najboljše načine dela in čim bolje razumeli potrebe ljudi po zdravstveni negi. Naj spomnim, da je v poznih petdesetih letih prejšnjega stoletja delovala na čelu slovenske zdravstvene nege medicinska sestra, gospa Dina Urbančič, katere besede so vredne, da jih prenašamo iz generacije v generacijo -namreč, da za delovanje v zdravstveni negi ni nobena izobrazba previsoka. Ta misel je lahko neke vrste trajni napotek za razvijanje najvišjega možnega znanja, ki bo končno služilo praktični zdravstveni negi. Tudi najvišja izobrazba ne bi smela izgubiti neposrednega stika s prakso. Iz prakse črpamo podlage za oblikovanje teoretičnih znanj

o najboljših pristopih za zadovoljevanje potreb ljudi po zdravstveni negi-da bi na kraju bilo neposredno negovanje najboljše.

Nobena oblika stiske, bodisi osebne, kolektivne ali družbene naj ne bi bila ovira za nenehno samokontrolo ali samopreverjanje (kar ne pomeni, da lahko izostane sistemski nadzor) , ko se vprašamo vedno znova: Ali to kar delam, delam dovolj dobro? Ali ima, za to kar delam, dovolj znanja?

Naše težnje po doseganju kvalitete in odličnosti naj bi zmogle pre-

seči materialne in nematerialne ovire in zavore v tem procesu. Vendar sodi k temu tudi vprašanje naše osebne, notranje kvalitete in kvalitete sredine v kateri delujemo, da bi lahko bili pri svojem delu uspešni in zadovoljni.

Saj je sestavina akademizacije tudi odličnost odnosov, kar vam iskreno želim.

Silva Vuga, v.m.s., univ.dipl.org.

Hvala Vam za strokovnost, vestnost in prijateljstvo!

V Službi za zdravstveno varstvo šolskih otrok in mladine Organizacijske enote Varstvo otrok in mladine (OE VOM) so se julija in avgusta upokojile tri medicinske sestre: Vera Kosjek, višja medicinska sestra, Darinka Šemrl, srednja medicinska sestra in Silva Dodlek, višja medicinska sestra.

VERA KOSJEK, višja medicinska sestra, se je 18. 9. 1978, po petih letih službovanja na Oddelku za plastično kirurgijo Splošne bolnišnice Maribor, zaposlila v Zdravstvenem domu dr. A. Drolca Maribor (ZDM). Delovno mesto je dobila v Cepilnem centru na Dispanzerju za otroke, kjer je z vso predanostjo vrsto let opravljala cepljenja predšolskih in šolskih otrok, kakor tudi zaposlenih v naši zdravstveni ustanovi. Z reorganizacijo OE VŽOM in potem, ko je prenehal leta 2004 delovati Cepilni center, je bila premeščena v našo službo na Dispanzerju za šolske otroke in mladino. Ob delu medicinske sestre v kurativni in preventivni ambulanti je, zvesta svojemu poslanstvu, še naprej opravljala cepljenja šolarjev in skrbela za nabavo in razdelitev cepiv znotraj naše enote.

DARINKA ŠEMRL, srednja medicinska sestra, se je zaposlila v ZDM 17.7.1972. Delo medicinske sestre je začela opravljati v Šolskem dispanzerju v Tyrševi ulici. Večji del svojega službovanja je bila dejavna na področju kurative in preventive v centralni enoti na Vošnjakovi, kjer je bila tudi mentorica mlajšim kolegicam. Svoj kolektiv je rada razvajala s sladkimi dobrotami.

SILVA DODLEK, višja medicinska sestra, se je zaposlila v ZDM 1.8.1972. Svoje dolgoletno delo je začela opravljati v naši enoti na Gosposvetski cesti, nato je bila v drugih enotah, nazadnje na Taboru. Ob svojem rednem delu v kurativnem in preventivnem timu je posvetila veliko časa zdravstveno vzgojnemu delu. Aktivno je zastopala našo službo na strokovnih srečanjih. Velik del svojega delovnega obdobja je posvetila tudi edukaciji otrok, ki se zdravijo zaradi astme, v okviru Pulmološke ambulante ter Šole za življenje z astmo, kjer je sodelovala vse od leta 1990.

Vsem trem, Veri, Darinki in Silvi se ob izteku njihovega delovnega obdobja zahvaljujemo za požrtvovalno delo na področju zdravstvenega varstva šolarjev in mladine, za njihovo strokovnost, vestnost, kolegialnost in prijateljstvo. Želimo jim zdravja, veselja in radosti polna prihajajoča leta.

Vodja Službe za zdravstveno varstvo
šolskih otrok in mladine
Marjana Stanko-Flakus, dr.med.spec.

5. Svetovni kongres internacionalnega združenja fizikalne in rehabilitacijske medicine - Istanbul, Turčija

Na sliki: mag. sci. Vesna Leskovec, viš. fiziot., univ. dipl. o., kineziologinja na kongresu v Istanbulu.

Od 13. do 17. junija 2009 je v Istanbulu potekal svetovni kongres internacionalnega združenja fizikalne in rehabilitacijske medicine. Navzočih je bilo okrog tri tisoč udeležencev iz petdesetih držav. Aktivno smo sodelovali tudi Slovenci: prof. dr. Črt Marinček, dr. med., asist. mag. Klemen Grabljevec, dr. med., prof. dr. Helena Burger, dr. med., prim. dr. Metka Prešern-Štrukelj, dr. med., dr. Milica Klopčič Spevak, dr. med., vsi iz IRSR Ljubljana, in ostali ter avtorica prispevka, mag. sci. Vesna Leskovec, iz Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor. Strokovni program je obsegal obširno področje rehabilitacije in je potekal po strokovnih temah, vzporedno, v več dvoranah. V delu, ki je obravnaval mišično-skeletne nepravilnosti, sem tudi sama aktivno sodelovala s prispevkom "Dynamometric measurements of neck, trunk and hip muscles".

Navajam nekaj kratkih vsebin prispevkov:

1. Yafi Levanon, Izrael:

Povezanost med silo pritiska prstov rok med tipkanjem in muskuloskeletarnimi nepravilnostmi. Tipkanje je rizični faktor za zgornje ude, povečuje se s ponavljanjem, dolgo trajajočim delom na tipkovnici, nepravilnimi položaji telesa in potrebno silo udarca prstov.

2. Alina Iliscu s sodelavci, Romunija:

Gluteus medius, kot najmočnejša mišica abduktorjev kolka in stabilizator medenice, prikazuje zmanjšano mišično silo pri bolnikih s premikom ip, privede do lateralne nestabilnosti kolka in nepravilnega načina hoje. To je razlog za natančno ocenitev mišic trupa in kolkov ter individualno ciljano kinezioterapijo glede na rezultate meritev.

3. Jihen Chrifi s sodelavci, Tunizija:

Priporočajo uporabo dinamometrije za natančno, kvantitativno ugotavljanje mišičnih sil, selektivno povečanje merjenih oslabelih mišičnih skupin in uporabo ciljanih vaj za oslABLJENE mišice, posledično pa zmanjšanje bolečin.

V enajstih letih, odkar izvajam dinamometrijske meritve sil določenih mišičnih skupin vsega telesa (Blankenship, Macon, Georgia, Amerike) in merjenci izvajajo program ciljanih vaj po Saunders programu, imamo zelo dobre rezultate, skrajša se čas zdravljenja, bolečine pa se zmanjšajo ali povsem prenehajo.

Zahvaljujem se vodstvu Zdravstvenega doma dr. A. Drolca Maribor za možnost udeležbe na kongresu in predstojnici Službe za fizikalno in rehabilitacijsko medicino, prim. Bojani Bauman Silič, dr. med., spec. fiz., ki skrbi za razvoj stroke.

Mag. sci. Vesna Leskovec, viš. fiziot., univ. dipl. o., kineziologinja,

ŽARKI HVALEŽNOSTI

Spoštovani gospod Branko Kozar,

Obračam se na vas z željo, da bi se zahvalila vašemu Centru za nujno medicinsko pomoč in reševalne prevoze.

Namreč, pred natanko mesecem dni sem nesrečno padla po stopnicah. Poškodba oziroma padec je bil tako hud, da je bilo potrebno na kraj dogodka poklicati reševalno ekipo, ki me je nato z reševalnim vozilom prepeljala v bolnišnico na nadaljnje preiskave in oskrbo.

Seveda sem po padcu izgubila kar nekaj krvi, obšla me je slabost, prisoten je bil tudi šok, zato se vseh detajlov po padcu ne spomnim, prav gotovo se pa spomnim, da sta v zelo kratkem času po klicu v Center na kraj dogodka prispela reševalca Ilija Horvat in domen Klemenčič, kmalu za tem pa ste se, gospod Kozar, na reševalnem motornem kolesu pripeljali tudi sami. Da sta reševalca k svojemu delu pristopila profesionalno, mislim, da ni potrebno posebej poudarjati (zaustavitev krvi, mobilizacija itd.) Kar pa želim poudariti je, da sta svoje delo opravila v izredno kratkem času, morda le v nekaj minutah, poleg tega pa sta z ustreznimi besedami oziroma dialogom znala omiliti »šok stanje«. Da ne govorim o tem, da bi zaradi stanja, kakršno je pač bilo, pred reševalnim vozilom skoraj pozabila torbico z vsemi osebnimi stvarmi, seveda tudi dokumenti. Skratka, reševalca sta poskrbela zame, kot bi poskrbela za (svojega) najbližjega, in sploh zaradi tega menim, da si zaslužita posebno pohvalo.

Takšen odnos, sploh v času, ko človeške vrednote zaradi pač raznih življenjskih dejavnikov in vse bolj stresne situacije vse bolj izgubljajo na pomenu, nikakor ne bi smel iti mimo kogarkoli izmed nas neopažen. To so pač tiste majhne stvari, ki nekomu kot na primer meni, v danem trenutku pomenijo izredno veliko. Majhne stvari, ki naredijo življenje lepše, ker je nekdo pač preprosto človek in ne le uslužbenec, izvrševalec. Takšnih

ljudi je malo in jih je potrebno ceniti.

Iskrena hvala celotni reševalni ekipi, posebej tudi vam za izkazano naklonjenost in pristop. Tudi v prihodnje želim obilo uspehov in obilo povrnjene prijaznosti.

S spoštovanjem in prisrčnimi pozdravi,

Sandra Kontrec

Maribor, 9. 10. 2009

*Spoštovana gospa vodja patronažne službe
Darinka Fras,*

Dolgo sem oklevala, da Vam napišem par besed o vaših sestrah na terenu.

Ne poznam osebno nobene, ampak te sestre so tako čudovite, prijazne, obzirne do človeka, ki je potreben pomoči.

Hvala Vam osebno za tako hitro pomoč človeku, ki nujno rabi vašo pomoč. Nazadnje je bila pri meni sestra Marina, ki je, tako kot vse, prijazna, saj ko pride se predstavi, da roko in vpraša kako si. Hvala vsem njim.

Namreč, sem težki hrbteničar, paziti moram kako se okrenem, saj me spremlja močna osteoporoza. Leta so tu in bolečine tudi. Hvala vsem vašim patronažnim sestram, da mi pomagajo.

Bodite še naprej tako dobri, saj veste vsi nismo enaki.

Lep pozdrav!

Zabavnik Jožefa

Maribor, 1.10.2009

Test hoje v mariborskem mestnem parku

Foto: V. Rečnik-Šiško

Oddelek za promocijo zdravja Zdravstvenega doma dr. Adolfa Drolca Maribor je, v sodelovanju z Mariborskimi lekarnami, Centrom za nujno medicinsko pomoč in reševalne prevoze, Matias 2 d.o.o. in Diaft-om d.o.o., organiziral pod pokroviteljstvom Mestne občine Maribor v četrtek, 15. oktobra 2009, ob »Svetovnem dnevu hoje«, »Test hoje na 2 kilometra« s predhodno meritvijo krvnega pritiska in sladkorja ter holesterola v krvi in predstavil nordijske hoje.

Svojo telesno kondicijo se je, kljub hladnemu vremenu, odločilo preveriti 96 občanov mesta Maribor. »Prišli so predvsem ljudje, ki so pri nas že pred tem obiskovali različna izobraževanja o zdravi prehrani. Mnoge je posebno pritegnila možnost brezplačnih meritev sladkorja in holesterola.« je dejala Zvezdana Vražič, koordinatorica Oddelka za promocijo zdravja v našem zavodu. »S testom hoje preverjamo kondicijsko stanje posameznika. Tak test je smiselno opraviti ob začetku redne telesne aktivnosti ter ga nato ponoviti najhitreje po treh mesecih, pravi rezultati pa so vidni po približno pol leta.« je še dodala Vražičeva.

Vesna Rečnik-Šiško

Dogodka se je udeležilo veliko občanov mesta Maribor.

Izpod peresa odgovorne urednice:

Pred vami je nova, obsežnejša številka Našega doma zdravja, ki Vas bo zagotovo pritegnila s svojimi vsebinami. Ob njenem nastajanju sem se ponovno zavedala, kako je vsak izmed nas, s svojim odnosom do dela in ljudi, dragocen kamenček v tem mozaiku, ki ga ustvarjamo skupaj.

Prav poseben prostor v tem mozaiku pa je namenjen Vam, spoštovani sodelavci in sodelavke, ki ste bili pionirji pri nastajanju podobe našega zavoda. Vi ste tisti, ki ste velikokrat na novo orali ledino na marsikaterem področju in brez Vas naš zavod danes ne bi bil to kar je - drugi največji zdravstveni dom v državi. Vam gre posebna čast in zahvala, da smo na podobo našega zdravstvenega doma (v ožji in širši javnosti) upravičeno lahko ponosni.

Vesna Rečnik-Šiško, odgovorna urednica

PILATES

V telovadnici Službe za FRM pričnemo v **novembru** z rednim izvajanjem programa terapevtskih vaj **PILATES 2x tedensko (ponedeljek in sreda od 15.00 do 16.00 ure)** za delavce naše ustanove, pa tudi izven.

PILATES je celostna telesna vadba, ki ima podatek na težje dostopnih, manjših in šibkejših mišicah, ki pripomorejo k pravilni in zdravi telesni držji, krepi mišice in kardiovaskularnega sistema, izboljšani telesni pripravljenosti in koordinaciji. Trening vključuje vaje za moč, raztezanje in dihanje. Kandidati se lahko **prijavijo** na tel. št.: **22 86 541** od ponedeljka do petka od 8. do 14.00 ure, Lidija Sajko, višji fizioterapevt.

Cena na mesec: 8x na mesec 30,00 €

4x na mesec 20,00 €.

PRIJAZNO VABLJENI!

MISEL MESECA

»Samo eno je pomembno - da kamkoli gremo in kadarkoli gremo, slišimo glasbo življenja.«

Theodor Fontane

UREDNIŠKI ODBOR: Glavni urednik: asist. mag. Jernej Završnik, dr. med. spec.; **Odgovorna urednica:** Vesna Rečnik-Šiško;

Svetovalec: Milan Golob;

E-pošta: glasilo@zd-mb.si;

Zdravstveni dom dr. Adolfa Drolca Maribor

Ulica talcev 9, 2000 Maribor, tel. 02 22 86 200, faks 02 22 86 585, e-pošta: info@zd-mb.si, www.zd-mb.si